

[Knud Hansen.]

kan disponere over de Grunde, som de har tilbudt at stille til Raadighed, hvis Universitetet skulde komme til at ligge i en af de Byer. Derfor hilser jeg, som sagt, med Glæde, at der nu kommer en Afgørelse paa Spørgsmaalet. Under Finanslovbehandlingen i 1930 opfordrede jeg i øvrigt Ministeriet til at faa Spørgsmaalet om, hvor det jydsk Universitet skulde ligge, endeligt afgjort i en nær Fremtid.

Undervisningsministeren (*Borghjerg*):

Efter at fire Partiers Ordførere har udtalt sig varmt og indgaaende til Fordel for dette Lovforslags Gennemførelse, selv om de to af dem samtidigt fremhævede, at de ikke talte paa hele deres Partis Vegne, og efter at det femte Partis Ordfører personlig ligeledes har givet sin Sympati for Forslagets Gennemførelse til Kende, saa kan jeg fatte mig meget kort, og det opfordrer ogsaa det fremrykkede Tidspunkt til.

Enkelte Talere har nu henimod Debattens Afslutning fremhævet økonomiske Betæneligheder ved Lovforslagets Gennemførelse. Men disse enkelte Talere er jo allerede grundigt og efter min Mening overbevisende imødegaaet af de Ordførelser, der gik forud for dem. Det ærede Medlem Hr. N. Neergaard viste — jeg synes ganske overbevisende —, at det langt snarere end at kunne kaldes et Udgiftsforøgelsesforslag i Virkeligheden maa siges at være et Besparelsesforslag, for Stillingen ved Københavns Universitet er nu saadan, og Overbelastningen er saadan, at Undervisningen i den Grad svækkes under de nuværende Tilstande, at der maa gøres noget. Her er i Virkeligheden ikke Tale om en Udvidelse. Det, der er Tale om, er en Fordeling af de universitetsstuderende her i Landet. Hvis de Hundrede, der nu i Aarhus faar den begyndende Universitetsundervisning, ikke kunde undervises der, vilde de aller fleste af dem eller maaske alle gaa her i København og yderligere tjene til Overbelastning.

Saaledes er i Virkeligheden Stillingen, og under Hensyn hertil vil jeg mene, at et Sparesystem, som medførte en Standsning eller en Forsumpning eller et Forfald af en Videnskabelighed, der er nødvendig for hele Landet, for dets Trivsel og for dets Fremtid, af Landbohøjskolen f. Eks., den tekniske Undervisning og ogsaa af Videnskabens Udvikling her i Landet, vilde være den daarlige Nationaløkonomi af alle. Der maa man ikke lade sig paavirke af Øjeblikkets Konjunkturer for enkelte eller flere Erhverv. Af den Grund maa vi ikke finde

os i, at det videnskabelige Livs Fremme standser eller forfalder eller vanskeliggøres, lige saa lidt som det vil være god Økonomi ikke at udvikle Landbohøjskolen, tekniske Skoler o. s. v., for det er netop nødvendigt af nationalekonomiske Grunde for vor fremtidige Økonomis Skyld.

Dertil kommer, at jeg tror, at det ærede Medlem Hr. N. Neergaard havde saa fuldkommen Ret, naar han paa pegede — hvad der, hvis der var Tid til det, kunde uddybes i meget høj Grad —, at der langt fra ved dette Lovforslags Gennemførelse bliver større Fare for at faa et akademisk Proletariat, men at der tværtimod bliver mindre Fare derfor. Det har sig paa dette Punkt med Sagen ganske som med det første Punkt, de økonomiske Bekymringer: der er efter min Mening slet ingen Tvivl om, at kan man, jeg kan jo godt kalde det: udvide Universitetsundervisningen, sprede den mere ud, fordele den bedre, saa den ogsaa kommer til at foregaa i Aarhus, saa kan der komme et mere personligt, mere snævert, mere intimt Samarbejde mellem Lærere og Lærlinge, mellem Professorer og Studenter.

Og dette forøgede Personkendskab vil i langt højere Grad, end det nu er muligt i København — ja, her er det jo helt umuligt — medføre, at de unge Mennesker, der viser sig ikke at egne sig til at gaa den studerende Vej, Eksamensvejen, den videnskabelige Vej, Embedsvejen, kan blive advaret derimod i Tide, saa at de allerede i de første Aar af deres Universitetsstudium kan søge bort til Stillinger, der maatte ligge bedre for dem. Det er det, der nu er Ulykken i København med den Overbelastning, den Overpakning, som her findes, det alt for fjerne Forhold mellem Lærere og Lærlinge, at de unge Mennesker faar Lov til at drive videre i 3—4—5—6—7—8 Aar, uden at en Lærer paa noget Tidspunkt er i Stand til at forstaa dem og sige til dem: Hør hellere op, gaa hellere over i en anden Virksomhed! Det ærede Medlem Hr. N. Neergaard pegede med meget stor Ret paa dette Punkt, og jeg har yderligere villet understrege det.

Men med det, jeg her har sagt, at Lovforslaget i Virkeligheden slet ikke betyder nogen Forøgelse af Universitetsundervisningen eller af Universitetsstudierne, vil jeg naturligvis ikke have sagt, at der ikke skal eller bør blive en Forskel mellem Aarhus og København; det betonedes jeg ogsaa i min Fremsettelsestale, og det har en hel Række Talere yderligere understreget. Der var ganske vist to Talere, men hver fra sin Side, som frygtede for, at de to Universi-